

Europese Commissie neemt marktmaatregelen om EU-wijnproducenten te ondersteunen

De Europese Commissie heeft uitzonderlijke maatregelen genomen om de huidige onevenwichtigheden op de wijnmarkt van verschillende EU-regio's aan te pakken. In het kader van de nationale steunprogramma's voor wijn zullen de lidstaten nu de mogelijkheid hebben om crisisdistillatie op te nemen om het teveel aan wijn van de markt te halen. Er wordt ook flexibiliteit geboden bij de uitvoering van de wijnsteunprogramma's, waardoor er meer flexibiliteit is voor groen oogsten deze zomer en het medefinancieringspercentage van de EU voor maatregelen met betrekking tot herstructurering, groen oogsten, promotie en investeringen wordt verhoogd.

De wijnsector wordt getroffen door een verminderde consumptie als gevolg van de huidige inflatie van voedsel- en dronkprijzen, die in combinatie met een goede oogst in 2022 en de daaruit voortvloeiende gevolgen van de marktproblemen tijdens de pandemie hebben geleid tot een accumulatie van voorraden. De wijnproductie in de EU is dit jaar met 4% gestegen ten opzichte van het voorgaande jaar, terwijl de aanvankelijke voorraden 2% hoger waren dan het gemiddelde van de afgelopen 5 jaar. De daling van de wijnconsumptie voor het lopende verkoopseizoen wordt geschat op 7% in Italië, 10% in Spanje, 15% in Frankrijk, 22% in Duitsland en 34% in Portugal. Tegelijkertijd lag de EU-wijnnuitvoer voor de periode januari tot april 2023 8,5% lager dan het voorgaande jaar, wat bijdroeg tot een verdere toename van de voorraden.

Deze marktcontext vertaalt zich in verkoopproblemen voor EU-wijnbouwers en -producenten, verlaging van marktprijzen en dientengevolge een ernstig inkomensverlies, vooral in bepaalde regio's die het meest door deze trends worden getroffen. De situatie is zeer versnipperd in de EU en de onevenwichtigheid tussen het beschikbare aanbod en de vraag is eerder geconcentreerd in bepaalde regio's en wijnen. Het zwaarst getroffen zijn rode en roséwijnen uit bepaalde regio's van Frankrijk, Spanje en Portugal, maar andere wijnen en/of lidstaten kunnen in bepaalde productieregio's met soortgelijke problemen te maken krijgen.

De maatregelen die door de Commissie zijn goedgekeurd, zullen na goedkeuring door de lidstaten in commissievergaderingen de sector helpen de huidige onevenwichtigheden aan te pakken. Er moesten tijdelijke marktmaatregelen worden genomen om te voorkomen dat de onverkochte wijn op de hele interne markt drukt en de producenten ervan weerhoudt voldoende opslagcapaciteit te vinden voor de nieuwe oogst.

Dankzij het besluit van vandaag is het mogelijk om tot 15 oktober 2023 de wijn te destilleren die het zwaarst is getroffen door de marktcrisis in het kader van de steunprogramma's voor wijn. De gedistilleerde wijn wordt uit de markt gehaald en de verkregen alcohol mag alleen voor non-fooddoeleinden worden gebruikt om concurrentievervalsing te voorkomen.

De lidstaten moeten de crisistillatiemaatregel toespitsen op de regio's of soorten wijn met een onevenwichtige markt, die moeten worden geïdentificeerd op basis van objectieve criteria, zoals een aanzienlijke toename van de voorraden of een daling van de prijs en de verkoop. De financiële compensatie voor de voor distillatie in aanmerking komende wijn zou beperkt zijn tot een deel van de recente marktprijzen. Dit voorkomt misbruik of overcompensatie na de toepassing van deze uitzonderlijke maatregel. Van de lidstaten wordt verwacht dat zij de Commissie uiterlijk op 31 augustus 2023 in kennis stellen van de uitvoeringscriteria van deze uitzonderlijke maatregel. De lidstaten mogen de financiering van de EU ook aanvullen met een bedrag tot hetzelfde niveau aan nationale betalingen.

De Commissie heeft ook extra flexibiliteit verleend bij de uitvoering en financiering van de wijnsteunprogramma's voor het begrotingsjaar 2023. Hierdoor zullen de lidstaten hun maatregelen beter kunnen afstemmen op de situatie op de wijnmarkt in het lopende jaar en beter gebruik kunnen maken van groen oogsten om potentiële wijnoverschotten voor het komende jaar te voorkomen of te verminderen. In de huidige omstandigheden mogen de begunstigden van de wijnsteunprogramma's hun geplande acties aanpassen en in naar behoren gemotiveerde gevallen hun oorspronkelijke projecten slechts gedeeltelijk uitvoeren. Het medefinancieringspercentage van de EU voor maatregelen op het gebied van herstructurering, groen oogsten, promotie en investeringen zal ook worden verhoogd van 50% naar 60%.

Alle aangenomen maatregelen zijn vandaag (1/7/2023) in werking getreden en zijn rechtstreeks toepasselijk.

Achtergrond

Op EU-niveau wordt de wijnsector ondersteund via wijnsteunprogramma's in wijnproducerende EU-landen. Een jaarlijks budget van € 1 061 miljoen aan EU-fondsen is bestemd om de sector te ondersteunen bij het investeren, innoveren, promoten van hun producten, het herstructureren en het verzekeren van hun oogsten. Onder het huidige GLB zijn de wijnsteunmaatregelen opgenomen in de strategische GLB-plannen. In vergelijking met het vorige kader zal hetzelfde budget aan de wijnsector blijven worden toegewezen en blijven alle huidige subsidiabele maatregelen behouden, terwijl de doelstellingen en interventies ter bevordering van een duurzamere wijnsector worden versterkt met een minimum van 5% van de uitgaven die aan dergelijke doelstellingen moeten worden besteed.